

“СИРОМАХ ЛАЗАР“

Иво БРАТАНОВ

Изразът “сиромас Лазар”, употребяван в съвременния български книжовен език, означава **много беден човек**, вж. например “Средна възраст човек, значи, женен, неосъждан, лявото му ухо пробито, но три години стоя без работа, та заприлича на сиромас Лазар.” (*Чудомир*. Локумите. – Цит. по *Чудомир*. Съчинения в три тома. Т. II. С., ДИ “Български писател”, 1980, с. 140). Изразът води началото си от Христовата притча за богаташа и за бедния Лазар.

Според притчата някога живял един богат човек, който се обличал в най-скъпи дрехи и всеки ден бляскаво пирувал. Пак по това време живял и един сиромас, който се казвал Лазар. Бедният Лазар бил покрит със струпеи и лежал при вратата на богатския дом. Той бил петимен да се нахрани поне с трохите, които падали от трапезата на богаташа, но даже и тях не получавал. Само кучетата понякога се доближавали до него и ближели раните му (тук преразказваме само онази част от притчата, която е дала началото на израза; целият текст на притчата е изложен в Лк 16: 19 – 31).

Лазар е второстепенен герой в притчата и поради това не е представен по-подробно. От онова, което Господ казва за него, се вижда преди всичко, че Лазар е изключително беден. Той няма дрехи и никаква храна (да обърнем внимание, че бедният Лазар жадува да се нахрани с трохите, падащи от господарската трапеза). Тялото му е покрито с рани, а това показва, че за него не се полагат никакви лекарски грижи. Хората се отнасят жестоко към Лазар – макар той да се намира до вратата на богатския дом, никой не му помага. Само кучетата, ближейки неговите рани, отчасти облекчават мъките му и този факт е знаменателен, защото според Свещ. Писание кучето е презряно животно (вж. например Пс 21: 17,

21; Пр 26: 11; Мт 7: 6; 2 Пт 2: 22; Фп 3: 2; Отк 22: 15). Явно е, че дори и това ненавиждано животно е по-милосърдно към човешките страдания, отколкото някои хора.

Лазар обаче е **смир**ен и **търпелив**. Той не се оплаква от тежкия си живот, нито упреква ближните си заради безсърдечието им. Затова след смъртта си той е възнаграден с райско блаженство.

Богаташът е персонаж, в редица отношения противоположен на Лазар: облича се в скъпи дрехи, безгрижно пирува и е безчувствен към страданията на бедните. Заради това, че изцяло се е предал само на плътските удоволствия и е егоист, по-късно той е наказан с вечни мъки в ада.

От Христовата притча за богаташа и за бедния Лазар могат да се извлекат и други поуки, но тяхното разглеждане може да бъде обект на друга разработка.

В-к „Духовен дом”, год. III, бр. 3 (21); Русе, март 1999 г., с. 10.